

پیامبر اعظم (ص)

برای بدین همچنان پدری مهربان باش و بدان همان‌طور که کشت می‌کنی درو خواهی کرد.

روزنامه سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی

صاحب‌امتیاز و مدیرمسئول: محمد خوندی

مدیر عامل: رضا شکیبایی

سردبیر: سید عابدین نورالدینی

نشانی: خیابان انقلاب اسلامی، بین حافظ و خیابان ولیعصر(عج)، کوچه سعید، پلاک ۹
روابط عمومی: ۶۶۴۱۲۷۹۲
تلفن: ۶۶۴۱۲۷۸۲
۶۶۴۱۲۷۹۳
نمابر: ۶۶۴۱۲۱۳۷
info@vatanemrooz.ir
پست الکترونیک: info@vatanemrooz.ir
چاپ: موسسه جام‌چم پرتز برنا
توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۳۳۰۰۰

نگاهی به روایتگری هنرهای تجسمی از مقاومت مردم ایران و وداع با رهبر شهید

نقش و نگارهای سخنگو

هنرهای تجسمی (مثل نقاشی،

پوستر، عکاسی و هنر دیواری) از جمله قدرتمندترین رسانه‌ها برای انتقال پیام مقاومت و قهرمانی هستند. زبان تصویر، مرزهای زبانی و فرهنگی را

پشت سر می‌گذارد و مستقیماً با احساسات و ضمیر ناخودآگاه مخاطب ارتباط برقرار می‌کند، طوری که گاهی یک پوستر یا دیوارنگاره خلاقانه کار صدها کتاب و سخنرانی را در چند ثانیه انجام می‌دهد.

هنر مقاومت فقط تصویرگری رنج، آوارگی و درد نیست، بلکه فراتر از آن، ایستادگی و شرف را به تصویر می‌کشد. در این میان هنرمند تجسمی هم می‌تواند با استفاده از خطوط استوار، نگاه‌های مصمم و فیگورهای محکم، چهره انسان تحت ستم را نه به عنوان یک «قربانی منفعل و ناتوان»، بلکه به عنوان یک «قهرمان کنشگر و امیدوار» بازآفرینی کند. این تغییر زاویه دید، روحیه خودباوری را در توده‌ها زنده نگه می‌دارد.

علاوه بر این، مبارزه و پایداری به نشانه‌هایی نیاز دارد که مردم را حول یک محور متحد کند. هنرهای تجسمی با خلق نمادهایی مثل مشّت گره کرده، پرندۀ در بند، سیم خاردار شکسته، زیتون با استفاده از رنگ‌های نمادین، یک زبان بصری مشترک می‌سازند. این نمادها به‌سرعت تکثیر شده و به نشانه‌های هویتی یک جریان تبدیل می‌شوند که بدون نیاز به کلمات، پیام را مخابره می‌کنند.

هنر خیابانی، رسانه زنده توده‌هاست. پوسترها، گرافیتی‌ها و نقاشی‌های دیواری (Murals) هنر را از گالری‌های لوکس و بسته خارج کرده و به دل جامعه و خیابان‌ها می‌آورند. در زمان‌های مبارزه، دیوارهای شهر به رسانه‌ای برای فریاد زدن حقایق، افشای ظلم و روحیه دادن به مبارزان تبدیل می‌شوند. این ویژگی «تکثیر سریع» و «دسترز پذیری همگانی»، هنر تجسمی را به بازوی اصلی حرکات اجتماعی تبدیل می‌کند.

در ضمن این هنرها باعث ثبت تاریخی و ماندگاری روح مقاومت در بستر ناتمام زمان می‌شوند. عکس‌های مستند و نقاشی‌های حماسی، لحظات تاریخی ایستادگی را منجمد و ماندگار می‌کنند. در گذشته آثاری مانند تابلوی «گرنیکا» اثر پیکاسو یا عکس‌های نمادین از مبارزات مردمی در سراسر جهان، اجازه ندادند که فداکاری قهرمانان، در غبار زمان رفته‌وش شود یا روایت‌های تاریخی توسط ظالمان تحریف شود. در فلسطین هم نقاشی‌های دیواری به یکی از مشخصه‌های اصلی مقاومت تبدیل شده و کاریکاتور، حفظه با شهید ناجی علی، اصلی‌ترین نماد در این زمینه است. با این وصف باید گفت هنر مقاومت یک «مدرع» است، «صرفاً تزیینی یا فرمالیستی» نیست؛ هنری «مدرع‌دار»، متعهد و دغدغه‌مند است که هدفش آگاهی‌بخشی، تحریک وجدان بشری و دعوت به ایستادگی در برابر بی‌عدالتی است.

پس از شهادت رهبر انقلاب، در کنار موسیقی و شعر، این هنرهای تجسمی ایران بود که بیشترین نقش را هم در تقویت روحیه پایداری مردم و حفظ و انتقال آن به نسل‌های بعد ایفا کرد و هم پیام امام شهید را با شیوه‌های متفاوت ابلاغ می‌کرد. در ادامه اندکی به نوع کارکرد هنرهای تجسمی در عرصه مقاومت پرداخته شده و پس از آن بخشی از فعالیت هنرمندان تجسمی در دوره تشییع رهبر شهید انقلاب مورد اشاره قرار می‌گیرد، دوره طلایی و دوران‌سازی که در پیشانی تاریخ مقاومت ملت ایران می‌درخشد.

■ **در دیوار سیمانی تا دیوار مجازی**

تمرکز روی «دیوارها و درهای شهر» یعنی رفتن سراغ اصل‌ترین، بی‌واسطه‌ترین و زنده‌ترین سنگر هنر مقاومت. وقتی بوم نقاشی از کارگاه‌های محصور خارج می‌شود و روی سیمان و آجر شهر می‌نشیند، دیگر فقط یک «آثر هنری» نیست، یک «کنش سیاسی و اجتماعی» است. در کنار آن ابزارهای دیجیتال و شبکه‌های اجتماعی، اتفاقاً همین هنر دیواری (گرافیتی، دیوارنگاره و استنسپل) را بشدت مسلح‌تر و مؤثرتر کرده‌اند. این پیوند میان «دیوار سیمانی» و «دیوار مجازی» تغییرات شگفت‌انگیزی ایجاد کرده است:

۱- **پیوند دیوار محلی با مخاطب جهانی (دیوار جهانی شده)**
در گذشته اگر هنرمندی روی دیواری در یک کوچه بن‌بست در غزه، بیروت یا شیلی طرحی از مقاومت می‌کشید، فقط عابران همان محله آن را می‌دیدند اما امروز گرافیتی روی یک دیوار فیزیکی، نقطه شروع است، نه پایان. کافی است عکسی از آن گرافیتی در شبکه‌های اجتماعی دست‌به‌دست شود؛ ظرف چند ساعت، دیواری که در یک نقطه دورافتاده یا تحت محاصره بوده، تبدیل به یک گالری بین‌المللی با میلیون‌ها بازدیدکننده می‌شود. دیوارها دیگر بومی نیستند، جهانی‌اند.

۲- **تکنیک‌های سریع برای دوام آوردن در خیابان**
در هنر خیابانی مقاومت، «زمان» یعنی همه چیز، چراکه هنرمند اغلب تحت تعقیب یا در خطر است. ابزارهای دیجیتال فرم‌های خیابانی را هم سریع‌تر کرده‌اند: استنسپل (شابلون‌های دیجیتال): هنرمندان طرح‌های پیچیده و حماسی را ابتدا در نرم‌افزارهای دیجیتال طراحی می‌کنند، با کاترهای لیزری روی مقوا یا پلاستیک برش می‌زنند و در تاریکی شب، تنها با چند ثانیه اسپری زدن، یک شاهکار دقیق روی دیوار خلق می‌کنند و ناپدید می‌شوند.

پیست-آپ (Paste-up): هنرمند اثر خود را دیجیتالاً طراحی و در ابعاد بزرگ چاپ می‌کند و در خیابان فقط با یک چسب مخصوص آن را روی دیوار می‌چسباند. این کار خطر دستگیری را به حداقل می‌رساند.

۳- **واقعیت افزوده (AR): دیوارهایی که سخن می‌گویند**
یکی از فرم‌های مدرن و شگفت‌انگیز امروز، ترکیب گرافیتی با فناوری واقعیت افزوده است. شما با چشم غیرمسلح فقط یک نقاشی ساده یا یک نماد روی دیوار می‌بینید اما وقتی دوربین گوشی را (از طریق یک اپلیکیشن یا اسکن QR کد روی دیوار) روبه‌روی آن می‌گیرید، نقاشی روی صفحه گوشی شما به حرکت درمی‌آید، موزیک پخش می‌کند یا اطلاعاتی از یک شهید و قهرمان را به نمایش می‌گذارد.

در واقع، شبکه‌های اجتماعی به هنر روی دیوار،

«پا» داده‌اند تا حرکت کند و ابزارهای دیجیتال به آن «سرعت» بخشیده‌اند تا پیش از پاک شدن توسط تانک‌ها یا مأموران، در حافظه جمعی جهان ثبت شود.

■ **چهره قهرمان‌ها**

همچنان که در این جنگ هم دیدیم، در دفاع مقدس ۸ ساله هم هنرهای تجسمی به یکی از اصلی‌ترین ابزار تبلیغات جنگ برای ما تبدیل شده بود و دیوارنگاره مسجد جامع خرمشهر یکی از معروف‌ترین موارد آن است. اما تفاوت بنیادینی که بین هنر مقاومت در ایران با بسیاری از کشورهای دیگر دنیا وجود دارد، نقش پررنگ پرترها در کشورهای دیگر است؛ در همان دفاع مقدس ۸ ساله چهره تک تک شهدا نقاشی می‌شد تا به خانواده‌های‌شان اهدا شود. این تصاویر بر دیوار شهرها یا حتی در جاده‌های میان‌شهری نصب می‌شدند. همچنین تصاویر شهدا روی چوب، دیوار یا سایر بسترها طراحی می‌شد. مساله این است که شخصیت شهید در فرهنگ ما اهمیت ویژه‌ای دارد و به عبارتی این داستان قهرمان‌هاست که برای ما جلوه اصلی را پیدا می‌کند. ما با نشان دادن تصویر شهید چمران بدون اینکه کلمه‌ای بر زبان بیاوریم یا بنویسیم، با رجاع به دانسته‌ها و خاطرات مخاطبان طوماری از سخن را بیسان می‌کردیم. حالا هم هنوز این درونمایه در هنر مقاومت ایران وجود دارد. از تصویر چشم‌های شهید حاج قاسم تا تصویر شهید سیدحسن نصرالله و حتی شهدایی که در جایگاه فرماندهی نبودند اما قهرمان بودند، مثل شهید محسن حججی، همه چنین کارکردی دارند. اینها فقط تصاویرشان یا گاهی تنها تصویر چشم‌ها یا دست‌های‌شان، کار صدها خطابه را می‌کند. حالا انواع تصاویر رهبر شهید هم چنین کارکردی پیدا کرده‌اند.

در هنرهای تجسمی مقاومت در ایران، پرتزه صرفاً یک «طرح گرافیکی از یک چهره» نیست، بلکه دروازه‌ای برای ورود به یک قصه و سرگذشت است.

این اصالت دادن به «قصه آدم‌ها» در هنر بصری ما، چند لایه معنایی و فرهنگی بسیار مهم دارد:

۱- **انسانی‌سازی مفهوم مقاومت: وقتی از مقاومت یا شهادت**

به صورت تئوریک صحبت می‌شود، مفاهیم ممکن است انتزاعی و دور از دسترس به نظر برسند اما وقتی این مفاهیم در چشمان، لبخند و خطوط چهره یک انسان واقعی – با نام، نشان و اصالت مشخص- تجسد پیدا می‌کنند، همه چیز ملموس می‌شود. عابر شهر با دیدن پرتزه، به فردی روبه‌رو می‌شود که او هم روزی در همین کوچه‌ها راه می‌رفته، رویاهایی داشته، دلنگن می‌شده و در نهایت دست به یک «انتخاب بزرگ» زده است. اینجااست که پرتزه، شعار را تبدیل به شعور و احساس می‌کند.

۲- **احضار تاریخ و بیوگرافی در یک نگاه:** همان‌طور که اشاره کردید، هر تصویر عطف به آن قصه، گویای سخن‌های فراوانی است. وقتی مخاطب پرتزه یک شهید خاص (مثلاً شهید همت، شهید یاکری، یا شهدای محلی و گمنام‌تر) را می‌بیند، فقط یک نقاشی را تماشا نمی‌کند، بلکه تمام روایت‌هایی که از محاصره‌ها، شجاعت‌ها، مظلومیت‌ها و سبک زندگی آن آدم شنیده یا خوانده، فوراً در ذهنش بازخوانی می‌شود. در واقع، پرتزه مثل یک «کلیدواژه» عمل می‌کند که کتابی از خاطرات جمعی را در مغز بیننده باز می‌کند.

۳- **ریشه در سنت روایتگری ایرانی:** فرهنگ ایرانی عمیقاً با «روایت و قصه‌گویی» گره خورده است؛ از پرده‌خوانی و شاهنامه‌خوانی گرفته تا سنت تهرزه. هنر دیوارنگاری و پوستر مقاومت در ایران به بازتولید همین سنت پرداخته است. هنرمند خیابانی با تصویر کردن پرتزه، در حال «پرده‌خوانی مدرن» است؛ او قاب کوچکی از یک حماسه بزرگ‌تر را روی سیمان شهر سنجاق می‌کند.

هنر مقاومت در قالب پرتزه شهدا، در واقع یک «مستندنگاری بصری» است. این هنر اجازه نمی‌دهد قهرمانان در حد یک نام روی تابلوی کوچ‌ها باقی بمانند، بلکه به آنها چهره، هویت و قصه می‌دهد تا حضور زنده و ناظرشان در متن جامعه حفظ شود.

■ **نقش و نگار ماندگار وداع**

تشییع رهبر شهید انقلاب در شهرهای مقدس قم، نجف، کربلا و مشهد، هر کدام رنگ و بوی ویژه و خاصی داشت

اما یکی از اصلی‌ترین جلوه‌هایی که تشییع را در تهران نسبت به باقی نقاط متمایز می‌کرد، جلوه‌های تجسمی آن در اقصی نقاط شهر بود. برگزاری نمایشگاه‌های عکس و پوستر و اجرای دیوارنگاره‌ها بخشی از فعالیت‌ها بود. البته در شهرهای دیگر هم چنین هنرمندی‌هایی دیده می‌شد. در ادامه به تعدادی از این فعالیت‌ها در هفته‌ای که تشییع رهبر شهید انقلاب برگزار شد، اشاره شده است.

انتشار آرشيو متفاوت و کمتر دیده‌شده‌یک عکاس از رهبر شهید: در هفته‌ای که تشییع رهبر شهید انقلاب برگزار شد، منوچهر قلم‌چی، عکاس خبری پیشکسوت و باسابقه روزنامه اطلاعات، آرشيو تاریخی متفاوت و کمتر دیده‌شده‌ای از حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (ره)، رهبر شهید انقلاب اسلامی را که در دوره‌های مختلف از ایشان به ثبت رسانده بود، منتشر کرد. این آرشيو، عکس‌هایی از دوران ریاست‌جمهوری رهبر شهید، جانبازی ایشان بر اثر ترور نافرجام منافقین و بستری شدن‌شان در بیمارستان، حضور در نبرد تحمیلی هشت‌ساله، امامت در نماز جمعه، نخستین سال‌های رهبری و... را شامل می‌شود.

میدان‌داری هنرمندان تجسمی در روز تشییع پیکر پاک رهبر شهید: دوشنبه ۱۵ تیرماه، همزمان با برگزاری مراسم تشییع پیکر مطهر رهبر شهید انقلاب اسلامی در پایتخت، خیابان‌های تهران شاهد خداحافظی ملت غیور با امام امت بود. در این راستا از خیابان دماوند تا میدان آزادی، دیوارهای مسیر تشییع هم سوگوار شده و پذیرای آثار هنرمندان تجسمی بود که در رنای رهبر شهید ایران خلق می‌شدند. گرافیتی‌های مربوط به جنگ تحمیلی ۱۲روزه و جنگ تحمیلی رمضان و پرتزه‌هایی از رهبر شهید روی دیوارهای خیابان انقلاب تا آزادی، جلوه خاصی یافته بود. «در امتداد نور» عبدالحمید قدیریان رونمایی شد: تازه‌ترین اثر عبدالحمید قدیریان، هنرمند سرشناس رشته نقاشی با عنوان «در امتداد نور»، چهارشنبه ۱۷ تیر همزمان با تشییع پیکر مطهر رهبر شهید انقلاب در شهر مقدس کربلا، در ویژه‌برنامه «زمانه» از شبکه دو سیما رونمایی شد. این اثر که خرداد امسال در ابعاد ۱۹۰ در ۱۵۰ سانتی‌متر و با تکنیک رنگ روغن روی بوم خلق شد، روایتگر لحظات باشکوه و جاسوز وداع ملیونی افسار مختلف مردم با پیکر مطهر رهبر شهید انقلاب است.

«باید برخاست» روی برج آزادی: روایت نور و تصویر در بدرقه رهبر شهید: همزمان با برگزاری آیین بدرقه و تشییع پیکر پاک رهبر شهید انقلاب، برج‌نگارهای (ویدئومپینگ) تازه با همکاری بنیاد رودکی، مجموعه فرهنگی- هنری برج آزادی، سازمان زیباسازی شهر تهران و شهرداری منطقه ۹، شامگاه یکشنبه و دوشنبه ۱۴ و ۱۵ تیر بر بدنه برج آزادی اجرا شد. در این رویداد هنری، برج آزادی به رسانه‌ای برای روایت تصویری حماسه، مقاومت و همبستگی ملی تبدیل شد و با بهره‌گیری از تلفیق نور، تصویر، موسیقی و جلوه‌های بصری، تصاویری از رهبر شهید در کنار شعار محوری «باید برخاست» بر پیکره این بنای ماندگار نقش بست.

سفر کمال شرف به ایران برای شرکت در مراسم تشییع رهبر شهید: کمال شرف، کاریکاتوربست سرشناس یعنی انقلاب به تهران سفر کرد. این هنرمند مطرح علاوه بر حضور در مراسم تشییع امام شهید امت، در اجرای نقاشی دیواری با عنوان «آبناء السید» (فرزندان سید) که با حضور جمعی از هنرمندان ایرانی و لبنانی همراه بود نیز حضور یافت. **اجرای زنده محمد روح‌الامین در میدان امام خمینی (ره):** ششمین رویداد هنری «نقش میان میدان» شامگاه یکشنبه ۱۱ تیر ۱۴۰۵ با حضور زنده اجرا است، به پیروزی روح‌الامین، هنرمند طراح گرافیک در میدان امام خمینی (ره) میزبان عزاداران و علاقه‌مندان بود. این هنرمند تجسمی، اثر هنری خود را با نام «لا ثلثا لالحین» در جمع عزاداران زنده هنر به صورت زنده اجرا کرد. محمد روح‌الامین همچنین در چهارمین رویداد «نقش میان میدان» که با حضور مسعود نجابتی و حمید قربان‌پور در رواق کشوردوست برگزار شده بود، حضور یافت و در تکمیل اثر به آنها کمک کرد.

جایی در ارزیابی‌ها و تحلیل‌های کارشناسان و صاحب‌نظران مطرح دنیا ندارد.

■ **ترامپ و ایران قوی‌تر شده**

یکی از گزاره‌های مهم فعلی که نقش اساسی در برآوردهای مربوط به معادلات ایران و آمریکا دارد، وضعیت ایران پس از جنگ تحمیلی ۴۰ روزه آمریکا و رژیم صهیونیستی است. به اعتقاد اکثر صاحب‌نظران، اکنون نگرانی‌های موجودیتی ایران تا حدود زیادی برطرف شده است. ایران در جنگ تحمیلی آمریکا و رژیم صهیونیستی، توانست موجودیت خود را تثبیت کند و به سلامت از تهدید نظامی عبور کند. در این جنگ قدرت و استحکام بی‌نظیر ساختار حاکمیتی جمهوری اسلامی آشکار شد. درست در همان دقایق ابتدایی جنگ، رهبر انقلاب و فرماندهان ارشد ایران در شورای دفاع، همین‌طور تعدادی از مقامات ارشد امنیتی ایران به شهادت رسیدند. شاید اگر این اتفاق برای هر کشور دیگری رخ می‌داد، ساختار حاکمیتی آن کشور فرومی‌پاشید و آن کشور توان مقابله و دفاع حداقلی در برابر ابرقدرت نظامی دنیا و رژیم دست‌نشانده تا بن دندان مسلح او در غرب آسیا را نداشت اما همه دنیا دید با وجود این ترورها جمهوری اسلامی توانست برنامه‌های خود را برای مقابله با تهدیدات دقیق اجرا کند. یک نکته بسیار مهم در این باره این است که جمهوری اسلامی در شرایطی تنگه هرمز را مسدود کرد و در همان دقایق ابتدایی حمله، جنگ را منطقه‌ای کرد که رهبر انقلاب، فرماندهان ارشد نظامی و تعدادی از مقامات ارشد امنیتی خود را از دست داده بود. این موضوع نشان‌دهنده توان و انسجام ساختار تصمیم‌گیری و اجرایی جمهوری اسلامی است. در حوزه توان دفاعی نیز کارشناسان نظامی معتبر و مشهور دنیا مشاهده کردند نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران توانست در جنگ ۴۰ روزه عملکرد قابل قبولی از خود نشان دهد. بخش مهمی از شکست آمریکا و

نشان داد از حفظ این دستاورد عقب‌نشینی نمی‌کند. ایران هم در چند نوبت کشتی‌های متخلف را مجازات کرد و هم در برابر حملات نظامی آمریکا واکنش‌های قاطعانه‌ای داشت. از همه مهم‌تر، اقدام سپاه در مسدود کردن مجدد تنگه هرمز ثابت کرد جمهوری اسلامی ایران تحت هیچ شرایطی نسبت به کنترل تنگه هرمز، ممانعت نخواهد کرد. در این زمینه هم ابتکار عمل در دست ایران است و هم ایران نسبت به آمریکا دست برتر را دارد. در جنگ ۴۰ روزه نشان داد توان بازگشایی تنگه هرمز را از طریق نظامی ندارد. بنابراین بازگشایی تنگه، صرفاً با تصمیم ایران امکان‌پذیر است. از سوی دیگر، در جنگ ۴۰ روزه ثابت شد آمریکا توانایی ایجاد یک معادله در برابر تنگه هرمز را ندارد. یعنی آمریکا اهرم یا ابزاری در دست ندارد که بتواند به ایران فشار بیاورد نسبت به کنترل تردد در تنگه هرمز، مقداری انعطاف نشان دهد. در این بین البته برخی معتقدند ممکن است ترامپ این بار روی محاصره دریایی ایران حساب ویزه‌ای باز کرده باشد. محاصره دریایی، پس از توقف جنگ و آغاز مذاکرات میان طرفین اعمال شد. به اعتقاد این کارشناسان، شاید ترامپ تصور می‌کند محاصره دریایی می‌تواند موضع ایران را تغییر دهد.

در مجموع، بر اساس این فرضیه، ترامپ با توقف تعهدات آمریکا در تفاهنامه خاتمه جنگ، به دنبال آن است یک بار دیگر و این بار از طریق محاصره دریایی، همین‌طور حملات نظامی زیر آستانه، بتواند شرایط مطلوب خود را برای وضعیت

تردد در تنگه هرمز محقق کند.

البته در این میان برخی معتقدند یک عامل دیگر برای اینکه ترامپ رو به این سناریو بیاورد نیز مؤثر بوده است و آن تشییع بزرگ، میلیونی و بی‌سابقه پیکر رهبر شهید انقلاب، همچنین تأکید مردم ایران و رهبر معظم انقلاب بر گرفتن انتقام خون رهبر شهید و چند هزار ایرانی بی‌گانه در ۲ جنگ

ادامه از صفحه ۲

با این وجود حالا ترامپ با نقض گسترده تفاهنامه و کنار گذاشتن آن، عملاً در مسیری کام نهاده که برخی آن را همان سناریوی خروج از جنگ، تداوم سیاست اعمال فشار بر ایران از طریق محاصره دریایی و ایجاد شرایط نه جنگ، نه صلح علیه ایران می‌دانند. البته کارشناسان معتقدند این ایده نیز محکوم به شکست است. این سیاست ترامپ در عمل منجر به بسته‌شدن تنگه هرمز می‌شود و انسداد تنگه هرمز، تبعات و خسارات هنگفتی هم برای اقتصاد جهانی و هم برای وضعیت معیشتی مردم آمریکا دارد و این موضوع، جایگاه ترامپ را به‌شدت متزلزل خواهد کرد. ضمن اینکه با توجه به بسته‌شدن تنگه هرمز، به نظر می‌رسد سران حزب جمهوری‌خواه نیز با این سناریو به‌شدت مخالفت خواهند کرد. ۳- اظهارات شامگاه دوشنبه ترامپ، بویژه آن بخش از اظهارات و ادعاهای او درباره عدم پایان تفاهنامه و امکان توافق مجدد آمریکا و ایران، باعث شده برخی کارشناسان بر این باور باشند سناریو جدید ترامپ، اعمال فشار بر ایران برای پذیرش خواسته‌های آمریکا، بویژه درباره وضعیت تردد در تنگه هرمز است. این کارشناسان معتقدند ترامپ در عمل نشان می‌دهد به دنبال از سرگیری جنگ علیه ایران است اما پشت پرده رایزنی‌هایی را برای متقاعد کردن ایران به عقب‌نشینی از موضع کنترل تردد در تنگه هرمز انجام می‌دهد. بر اساس این نظریه، هدف اصلی ترامپ از این اقدامات، تلاش برای تحمیل خواسته‌های خود به ایران، بویژه درباره کنترل تردد در تنگه هرمز است. این فرضیه اگرچه توسط بخش قابل توجهی از کارشناسان مطرح شده اما یک تصور غیرواقع‌بینانه است. حفظ کنترل تنگه هرمز، خط قرمز پررنگ ایران است. ایران هم در تفاهنامه با آمریکا روی گنجاندن این نکته در متن اصرار داشت و هم در عمل